

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א

הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

הל תעחית במים

שו"ע אר"ח סי' ק"ע סעע"ף כ"ב שופך מים לנקות הכוס לחבירו, משא"כ בין. וע' מהרש"ם ח"ג שע"ה דמוכח דהפסד מים אין בו כלום. (ולכא' יש לדחות דהטעם כי לצורך לנקות הכוס חשוב כמו השתיה, אבל מנין לנו להתיר לשפוך לגמרי). וע"ש לענין שכר נת המת דרק במים הזהירו, כי אין בו דין הפסד.

וע' רמ"א יר"ד צ"ה ג' וש"ך ופמ"ג לענין בלוע פגום במים דאין להקל כי אין שוה כלום. וע' שלמת חיים י"ז בדעת השואל, בנגע במים לפני נט"י לא ישתה מה"ט.

והעירו בזה מיבמות מ"ד לא ישפוך אדם מי בורו ואחרים צריכים להם, ואולי דוקא שם בידוע שאחרים צריכים להם.

(ובעיקר דין הנ"ל שלא לשתות ממקום הכוס ששתה חבירו, הנה ע' ט"ז בשם צוואת ר"א הגדול אות נ"ד שלא לשתות כלל ממה ששתה חבירו, וע' מ"ב סק"ז מהא"ר שהעיר על הט"ז מסעיף כ"ב ות' דהט"ז איירי דוקא אם אין מכירין אותו.

וע' שד"ח ח"ו בפאת השדה מערכת ברכות ל"א במנהג ספרדים לשתות אחר ששתה מסדר קדושין, והביא שם מכתב האדר"ת שכתב ליישב מנהג האשכ"ז נזים עפ"י שו"ע סעיף כ"ב וסעיף ט"ז הנ"ל, ות' מנהג הספרדים דכוס של ברכה שאני, וראיה מש"ע לשתות כוס של ברכה. ויש שדחה דהכוונה בכוס של ברכה שישפוך מכוסו לפני ששותה בעצמו. וע' בא"ח בה"ב י"ג שת'י בכוס של ברכה כמ"ש הט"ז הנ"ל במכירו. ולפי"ז מיושב ג"כ החופה של ספרדים.

וע' שש"כ פמ"ח סקס"ט בשם הגרש"ז דלא ידע איך מקילים בזה ליתן הכוס לחבירו לשתות, ודלא כסעיף ט"ז הנ"ל. ולכא' לפי השד"ח או לפי הא"ר א"ש.

(ואגב, ע' משך חכמה פ' ויקרא דאפילו בזריקה בב' כהנים באצבע בזא"ז הוי מאוס, ולכן כתיב ונתן, משא"כ בזריקות מהכוס אינו מאוס ולכן כתיב וזרקו).

||| ||| ||| |||

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו ברצון במייל bishvilleihalacha@themir.org

ביטול אכילת 'מים' בבתי בני העיירה, כדי שיוכלו בני התורה לאכול בכבוד על חשבונה של הישיבה, אשר התפר נסה בעיקר מהונם האישי של ר' שמואל ור' אברהם. בימיו יצא שמה הטוב של הישיבה למרחוק ובני תורה צעירים החלו נוהרים אליה מכל רחבי תבל.

ביום ב' באלול תקצ"ה, כחצי שנה לאחר פטירת אביו זצ"ל, נלב"ע רה"י הגאון רבי אברהם טיקטינסקי והוא בן ארבעים בלבד. על מצבתו נכתב: "אשרי מי שעמלו בתורה, עסק בה תמיד וגם שמרה, רבצה לרבים בדרך ישרה, הדור פעלו במצוות בוראו, מאודו פזר לעניים כשורה". ת.נ.צ.ב.ה.

גיליון שבועי לתלמידי, הוגרי וידידי ועובת מיר

בית מדרש

בשבילי הפרשה
יעיבת מיר ירושלים

562

זמני כניסת העטת

Table with 2 columns: City and Time. Includes Baltimore, MD (7:40), Brooklyn, NY (7:31), Chicago, IL (7:26), Houston, Texas (7:41), Johannesburg, S. Africa (5:31), Lakewood/Deal, NJ (7:31), London, UK (8:02), Los Angeles, CA (7:18), Manchester, UK (8:16), Monsey, NY (7:32), Montreal, Quebec (7:39), Passaic, NJ (7:32), Toronto, Ontario (7:58), Yerushalayim (6:44), Zurich, Switzerland (8:14)

לא תסוד מן הדבר אשר יצידו לך ימין ושמאל (ז,יא)

בגמ' (סנהדרין ק.): "יתיב ר' יוחנן וקא דריש, עתידי הקב"ה להביא אבנים טובות שהם ל' על ל' אמות וכו' ומעמידם בשערי ירושלים וכו'. לגלג עליו אותו תלמיד, אמר השתא כביעתא דצילצלא לא משכחינן וכו', לי מים הפליגה ספינתו בים, חזי נהו למלאכי השרת דקא מנסרי אבנים טובות ומרגליות, א"ל הני למאן, אמרי עתידי הקב"ה להעמידן בשערי ירושלים. כי הדר אשכחיה לר' יוחנן וכו', א"ל רבי דרוש ולן נאה לדרוש, כשם שאמר רת כך ראיתי. א"ל ריקה, אם לא ראית לא האמנת, מלגלג על דברי חכמים אתה, יהיב ביה עיניה ועשאו גל של עצמות".

צ"ב, בתחילה כשלגלג התלמיד לא היטבו ר' יוחנן דבר ולא הענישו, ואילו כשהודה לדבריו אז הענישו?

ביאור הדברים: בתחילה לא הענישו

על כך אמר לו ר' יוחנן: "ריקה, אם לא ראית לא האמנת, מלגלג על דברי חכמים אתה". לא התפעל ר' יוחנן כלל מדרגתו של התלמיד שזכה לראות ולדבר עם מלאכי השרת, אלא גער בו: "ריקה, מלגלג על דברי חכמים". אם האמונה בדברי חכמים תלויה רק בחושינו והבנתו, הרי אינו "עבד" כלל, ומפני כן החשיבוהו שם ל"אפקרותא", כי מלגלג הוא על "דברי חכמים" ומאמין רק במה שרואה. לכן יהיב ביה עיניה ועשאו גל של עצמות.

מון ראש הישיבה שה"ת הגאון הרב חיים שמואלביץ זצלה"ה

ראה אביו זצ"ל כי לאור הנסיעות הרבות שלו לטובת כלכלת הישיבה עליו להכניס כח עזר לצידו בישיבה ומינה את בנו, אשר נודע כבר אז (בגיל 28 בלבד) כעילוי וגאון אדיר, לכהן לצידו בראשות ונהלת הישיבה.

רעייתו של ר' אברהם נטלה על עצמה את כל עול ניהול העסקים המשפחתיים ואפשרה לו להקדיש את כל עתותיו לטרבת הישיבה ותלמידיה. מעבר לשיעוריו שמשכו את תלמידיו בעמקותם, יצר ר' אברהם קשר אישי עם כל בחור ובחור וטיפחו באהבת אב ע"מ שיגדל בתורה ושלא יחסר לו דבר. הוא גם עמד מאחורי ההחלטה התקדימית בעולם הישיבות של

מון ראש הישיבה הגאון הרב אברהם בהרה"ג רבי שמואל טיקטינסקי זצוק"ל ב' באלול תקצ"ה

מון רה"י הגאון הרב אברהם טיקטינסקי זצוק"ל נולד בשנת תקנ"ה לאביו, מייסד וראש הישיבה הגאון רבי שמואל טיטינסקי זצוק"ל.

עם התרחבותה של הישיבה בשנת תקפ"ג, כשבע שנים לאחר הקמתה, כשמספר התלמידים בה עמד על למעלה ממאה ועשרים,

דברי רבותינו

דברי הימים

מֵאֵן מַלְכֵי רֵבֵן

משנה התורה הזאת על ספר מלפני הכהנים הלויים. והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו.

ופירש'': 'את משנה התורה' - שתי ספרי תורות, אחת שהיא מונחת בבית גנזיו ואחת שנכנסת ויוצאת עמו.

ומבואר בגמ' (סנהדרין כא.): וכותב לו ספר תורה לשמו, יוצא למלחמה מוציאה עמה, נכנס הוא מכניסה עמו, יושב בדין היא עמו, מיסב היא כנגדו, שנאמר והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו.

וטעם מצוה זו הוא, כיון שהמלך ענינו להנהיג את ישראל כפי רצון הבורא, והדרך ללמוד את דרכי הקב"ה והנהגתו הוא בלימוד התורה.

והנה מלבד ענין זה, נאמר בתור רה טעם נוסף - יראה וענוה: למען ילמד ליראה את ה' אלקיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשתם. לבלתי רום לבבו מא-חיו וגו'.

ומבאר הספורנו: 'למען ילמד ליראה' - בחלק העיוני ממנה המורה במופת את גודל והשגחת הא-ל יתער לה, אשר בידיעת זה תתחייב המורה. וכן לימוד התורה הוא המביא לער נווה - "לבלתי רום לבבו מאחיר", ודווקא המלך היושב מעל כולם, הוא שצריך להחשיב ולהתייחס אף לפשוט שבעם, משום שע"י התורה יגיע להכרה שהכל הוא מהקב"ה והוא מעצמו אין לו כלום, וכיון שכן איך יתגאה במה שאינו שלו.

וזהו שכתוב (ירמיה ט, כב): אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו. כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי.

'אל יתהלל הגבור בגבורתו ואל יתהלל העשיר בעשרו', כיון שכל זה

וכאשר באה השבת בימי חודש אלול. הרי הכרת האמת כפולה ומכופלת.

הכרת האמת רק ע"י לימוד התורה אמנם גם השבת וגם ימי חודש אלול, הגם שסגולתם מיוחדת להכרת האמת, אין אפשרות להגיע לזה אלא ע"י לימוד התורה הקדושה.

כי רק בלימוד התורה לומד האדם להכיר את הקב"ה, שהרי את מציאותו יתברך לית מחשבה תפיסא ביה כלל, אלא הכרת הבורא היא הכרת דרכיו והנהגתו ורצונו וזאת למדים אנו בתורה הקדושה.

וכמו שמביא רש"י (דברים ו, ו) דברי הספרי, 'ואהבת את ה' אלקיך', היאך היא הדרך לאהבת הבורא והרי אין לנו שום השגה בו, אלא 'זהו הדברים האלה' שמתוך כך אתה מכיר בהקב"ה ומתדבק בדרכיו.

ואמנם אברהם אבינו הכיר את בר-ראו ע"י שחקר והתבונן בבריאה כולה ביום ובלילה, אך 'אחד היה אברהם', ואנו לא נדע דרכי הקב"ה אלא ע"י לימוד התורה כראוי בעמל וביגיעה, רק כך נזכה לסגולת התורה. ובלמוד התורה מגיעים אנו להכרת האמת - "כי אתה אלקים אמת, ודברך אמת".

"ודברך אמת וקיים לעד", כי זהו כחה של האמת שהיא הנצח, אבל השקר אין לו רגלים, (גמ' שבת קד. שיקרא אחדא כרעיה קאי ואמת מלבן לבוניה, קושטא קאי שיקרא לא קאי"), ואף אם מאריך בעמידתו עוד ועוד, אך לבסוף ודאי ייפול. וכך כל דבר שנופל, ואפילו אם רק לאחר זמן רב ייפול, הרי הוא שקר, אבל האמת היא הנצח והיא הקיימת לעד.

פרשת המלך - תורה

והנה ענין זה מצינו בפרשת השבוע, בפרשת המלך (דברים יז, יח): והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את

כוחה של השבת בימי אלול

שבת קודש היא זמן מיוחד של חיי זוק ידיעת האמת וריחוק ממחשבת שקר. - ימי חודש אלול גם הם זמן מיוחד בו מתחזקת הכרת האמת.

כאשר מזדווגים יחדיו, ימי חודש אלול עם קדושת השבת, הרי הכרת האמת היא כפולה ומכופלת משאר ימי החול, וגוברת בלב האדם התשווקה לחיי אמת והתיעוב של חיי השקר.

כי הנה ידוע שביום השבת ניתנת באדם נשמה יתירה, וכאשר יוצאת השבת יש צער על סילוקה, כמו שאמר חז"ל (ביצה טז.) "נשמה יתירה נותן הקב"ה באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו, שנאמר 'שבת וינפש', כיון ששבת ווי אבדה נפש". הנשמה היא כח השכל, שהרי השכל אינו ענין גשמי של גוף, אלא הנפש היא המביאה את האדם אל החכמה העליונה.

ואכן בשכל הטוב והישר אין מקום כלל למחשבת שקר, מחשבת שקר היא מחשבה עקומה ולא תבוא בשכל בריא. וכח השכל הוא לחדד ולהכיר היטב מהי האמת ומהו השקר.

ביום השבת בו מתחזקת הכרת השכל יותר מכל השבוע, כמו שכתב האבן עזרא (בראשית ב, ג), 'ויברך אלקים את יום השביעי', כי ביום הזה יתחדש בנשמות כח ההכרה והשכל, גוברת באדם הכרת האמת.

וכן ענינו של חודש אלול ידוע מהקדמונים ראשי תיבות אלול - 'אני לדר די ודודי לי', כיון שיש קירבה מיוחדת בימים אלו בין ישראל לאביהם שבשמים, וכאשר מתקרב האדם אל בוראו מתחזקת בו הכרת האמת, כיון שמ' כוח הרגשת קרבת אלקים הרי ידיעת האמת מוחשית אצלו ומתחזקת בקרבו, עד אשר אין לו מקום לטעות אחר השקר.

וזכה להכיר הנהגת השי"ת. וכן אנו ע"י עסק התורה נוכל לזכות להכרת הנהגת הבורא, וזהו שאומרים אנו בתפילת המועדים - "אתה בחרתנו מכל העמים, אהבת אותנו ורצית בנו". מדוע, משום - "וקרבתנו מלכינו לעבור דתך", בתורה הקדושה.

שבת קודש וחודש אלול - ימי אהבה

והנה בשבת קודש וכן בחודש אלול מצינו ביטויים של אהבה.

בשבת קודש אומרים אנו - "לכה דודי לקראת כלה", וכן ימי חודש אלול נרמזים הם בפסוק - "אני לדודי ודודי לי".

"דודי" הוא ביטוי של אהבה וקירבה מיוחדים, שנאמרו בשיר השירים, ולא מצינו כמותם אלא בשבת קודש ובחודש אלול.

אכן קודם עלינו לקרב את עצמינו אל השי"ת - "אני לדודי", ואז נזכה לקרבתו אלינו - "ודודי לי". ומה הוא האופן להתקרב אליו, זהו רק ע"י עסק התורה.

והנה עומדים אנו כבר ביום הרביעי של ימי האלול, ואפשר לזכות ולהשיג בכל שעה ובכל רגע של אלול לאין ערוך ולאין שיעור, שזהו זמן מיוחד שאין דוגמתו, וביותר ב'שבת של אלול', נתחזק בעמל התורה ויגיעתה, ונזכה בסייעתא דשמיא לדביקות והכרת האמת.

והנה המשך המשנה שם הוא - "כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה ונותנת לו מלכות וממשלה".

מי הוא 'מלך' - "כל העוסק בתורה לשמה, הוא המלך! בחרו ישיבה, אברך, שיושב ועוסק בתורה, הוא הנחשב למלך.

כי כל כח הנהגתו של המלך, הוא רק ע"י לימוד התורה, כמו שנאמר (משלי ח, טו) "בי מלכים ימלוכו", והיא הנותנת לו את הכרת האמת, ומלבשתו ענוה ויראה ונותנת לו מלכות וממשלה.

'אהבת אותנו ורצית בנו'

והנה כאשר שאל הקב"ה את ישראל אם ירצו לקבל את התורה, אמרו מיד "נעשה ונשמע", כיון שישיראל רצונם הוא לידע את רצון ה', אשר כל הנהגתו היא האמת והטוב, אבל האומות מיאנו לקבלה והלכו אחר רצונם. אך רצונם רצון אדם הוא, ורצון האדם זהו השקר אשר אין לו קיום, ואף אם יאריך ימיו סופו שנופל, כי לשקר אין רגלים.

ולכן אומר הקב"ה (מלאכי א, ג) "את עשו שנאתי", ולא רק עשיו, אלא כל האומות אשר בחרו במות וברע, ולא הכירו בקב"ה - "ואהב את יעקב", כי בחרו בחיים ובטוב, בהנהגת הקב"ה בתורה הקדושה.

אברהם אבינו נקרא (ישעיה מא, ח) "אברהם אהבי", כי הוא אשר חקר

אינו בעמלו ויגיעו, אלא הכל הוא מאת הקב"ה, 'כי אם בזאת יתהלל המתהלל - השכל וידוע אותי', ידיעת הנהגתו של הקב"ה וההכרה שהכל מאיתנו ואין דבר שיכול אדם לעשות בעצמו. רק בידיעה זו יתהלל המתהלל, על אשר בחר באמת ולא נטה אחרי השקר, אך לא בבחירה עצמה יתהלל, שהלא בחר בחיים במקום במות וברע, אלא בכך שעסק בתורה והגיע על ידה להכרת האמת שהכל מאת השי"ת ואין לאדם כלום מעצמו, ובהכרה זו יתהלל המתהלל.

זהו תפקידו של מלך ומנהיג בישראל. ואף משה רבינו שמעלת נבואתו יותר מכל הנביאים ומה מאוד רבו מעלותיו, לא מוזכר עליו בתורה אלא (במדבר יב, ג) "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", כי זהו שבחו של מנהיג ישראל, להיות עניו מכל האדם ולהתייחס בכבוד אף לפשוטי העם הפחותים ביותר.

ומעלה זו ישיג האדם ע"י לימוד התורה, כמו שמפרש האור החיים הקדוש כאן:

'לבלתי רום לבבו, פירוש: על דרך אומרם ז"ל (אבות ו, א) "ומלבשתו ענוה ויראה", והוא אומר כי באמצעות קריאת התורה לא ירום לבבו וגו'.

שזהו כח התורה וסגולתה להכניס בליבו יראה וענוה, כי לימוד התורה מביאו להכרת הנהגתו של השי"ת, ובזה הרי היא מלבשתו יראה וענוה.

"מאן מלכי רבנן"

THIS WEEKS BISHVILEI HAPARSHA IS

לזכות רפואה שלימה

יוטא רבקה בת בילא נעכא

בתוך שאר חולי ישראל

Parashas
Shoftim / Elul

PARSHA PREVIEW

Below is an English adaptation of this weeks'
Parsha Preview which can be heard live every
Wednesday at 2:15 PM

The Court of Mind

Harav Hagaon Meir Wahrsager Shlita

Parashas Shoftim starts with the mitzvah to appoint shoftim, who are the dayanim, and shotrim, who are the officers that carry out the judgment of the dayanim. The Ohr Hachaim cites the Pesikta's statement that אם יש שוטרים יש שופטים אם אין שוטרים אין שופטים – there must be shotrim in order for there to be shoftim. The Ohr Hachaim is apparently wondering why the need for shotrim is mentioned here. The requirements of appointing shoftim and shotrim constitute two separate mitzvos. The role of the shoftim, the dayanim, is to determine the correct psak and issue a proper verdict, according to daas Torah, regarding the question at hand, and the role of the shotrim is to enforce that verdict, which is a separate mitzvah. Parashas Shoftim deals with issues related to judgment, as we see that the Torah goes on to prohibit bribery. Why, then, is the mitzvah to appoint shotrim brought in here as well?

The Pesikta's statement regarding the necessity of shotrim conveys that the existence of shoftim depends on the existence of shotrim, who can execute their judgments. The Ohr Hachaim adds a chiddush l'halachah, saying that if it would happen that the shotrim would be powerless, such as in a situation where Klal Yisrael are not listening to the shotrim because they have no clout and no one takes them seriously, then there would be no obligation to appoint

shoftim, because the shoftim depend on the shotrim.

This is difficult to understand.

Obviously, it helps to have shotrim who will execute the words of the shoftim, and obviously, there will be some people who might not be inclined to listen and will need the shotrim to enforce the verdict. But there are also people who are obedient and will heed the judgment of the shoftim without the need for enforcement by the shotrim. Why, then, is the mitzvah to appoint shoftim contingent upon the mitzvah to appoint shotrim? Why can't we just appoint shoftim and have them issue judgments, at least for those members of Klal Yisrael who don't require the enforcement of the shotrim?

From the fact that the Torah links the shoftim and shotrim, it would seem that the existence of the shotrim, who enforce the din, is a crucial element in the shoftim's process of arriving at a psak. In order to reach a correct verdict, the shoftim have to invest great effort and examine all sides of the issue, and their ability to carry out this process properly and arrive at a just verdict hinges on their knowledge that this verdict will be executed. If the shoftim are unsure that their psak will be enforced, then they will not have the inner strength to work through the issue and determine the correct verdict.

If so, the enforcement of the shotrim is not an independent step in the judgment; it actually impacts the first step of the judgment, in which the shoftim deliberate and arrive at a verdict.

Your Personal Justice System

Perhaps we can draw a lesson from here that relates to our avodah during the month of Elul.

The Shelah notes that Parashas Shoftim and the next parashah, Ki Seitzei, allude to our battle with the yetzer hara. Besides the shoftim and shotrim that we must appoint in the court system, every person must have a court in his own life, with shoftim and shotrim. What is this personal court system? It's the idea of making a cheshbon hanefesh, which is similar to the judgment of the shoftim.

Regarding the mitzvah to appoint shoftim and shotrim, the Midrash teaches, **אם יש דין למטה אין דין למעלה**, and the baalei mussar interpret this to mean that if a person makes a din v'cheshbon in his own life, then there is no need for Hashem to bring the middas hadin upon him – and vice versa. The purpose of the middas hadin, which metes out judgment or punishment upon a person, is not to hurt the person, but rather to get him back on track. We get distracted, and we lose focus of where we're supposed to be going, and by performing cheshbon hanefesh, we regain clarity and focus. By bringing that din upon ourselves, we spare ourselves the need for Heavenly judgment.

We know that Elul is a time of cheshbon; in fact, R' Eliezer Moshe Hurvitz, in his hagahos on Bava Basra 78b, calls Elul the "Zman Hacheshbon." But many of us find it difficult to make a cheshbon hanefesh, and I believe that the words of the Ohr Hachaim and the Pesikta at the beginning of this parashah shed light on why it's so difficult.

Elul is a time of immense opportunity; it's a time of rachamim and siyatta d'Shmaya, when a person can gain focus, but many of us approach Elul with dread and despair. Perhaps this is because we are afraid to sit in judgment, as shoftim, without shotrim to carry out that judgment. What's the use of taking inventory of our lives, we reason, if we're not going to be able to implement real change? So often, when we attempt to make seder in our life, we become overwhelmed by the sheer volume of what needs to be fixed, and by the feeling that we don't have the ability to make those changes. In other words, we lack shotrim, and since shoftim depend on shotrim, what's the use of attempting to make a cheshbon and take inventory, when

we don't have the tools to implement the judgment we're about to make?

This is, perhaps, one of the greatest impediments and hurdles we encounter during this time, but I would like to suggest that there is a mistaken assumption here. The cheshbon hanefesh we perform in our own life is not exactly parallel to the court system, in which there is no purpose in rendering a judgment unless there are shotrim to enforce it. For us as individuals, the cheshbon itself yields major fruit, because the lack of cheshbon is itself the problem!

Can We be Like Malachim?

In this regard, I would like to quote from the Ramchal's Sefer Eitz Chaim, which is printed at the end of practically every edition of the Mesillas Yesharim. Rav Yerucham, in several places, quotes from Sefer Eitz Chaim and notes that it highlights one of the yetzer hara's strongest forms of ammunition, as it says:

ידיעת האמת מחזקת הנשמה ומרחקת ממנה היצר ודאי, ואין דבר מחלש הנשמה לפני היצר כחסרון הידיעה, ואם היתה ידיעה רחבה ועומדת על לב בני האדם לא היו חוטאים לעולם. אך לא היה אפילו היצר קרוב אליהם ושולט עליהם כמו שאינו שולט במלאכים.

Just knowing the reality, the Ramchal is saying, strengthens the neshamah and distances the yetzer hara, and there is nothing that weakens the neshamah before the yetzer hara as much as lack of clarity and knowledge. If that clarity and knowledge of reality were present and central in people's hearts, they would never sin; the yetzer hara wouldn't be able to approach them, just as it has no power over the malachim.

We think that the reason the malachim don't sin is that they are not baalei bechirah, but the Ramchal is teaching that it's because they possess such intense clarity of the reality that they are never distracted from what they are supposed to be doing, and they never lose focus of the correct path. Therefore, the yetzer hara has no power over them.

The Ramchal is conveying a profound insight, which is that clarity is a goal in and of itself. In Sefer Eitz Chaim, he goes on to elaborate on how a person should perform a cheshbon hanefesh and start making seder in his life, by thinking about what brings him closer to Hakadosh Baruch Hu.

At the beginning of Mesillas Yesharim, the Ramchal explains that everything in the world can be divided into things that bring a person closer to Hakadosh Baruch Hu and things that distance a person from Him, and a person is supposed to contemplate what

effect the various elements in his life have on him in this regard. Does this friend draw him closer to Hakadosh Baruch Hu, or distance him from Hakadosh Baruch Hu? What about this shiur, or that shul? This middah, and that middah? A person should also seek out role models and tzaddikim and see what they have done that caused Hakadosh Baruch Hu to desire them.

Making this type of cheshbon is an end for itself, and when a person does this, he leaves the yetzer hara no entrance path into his life, because he is in a state of clarity.

Many people wonder what is the point of Elul and its avodah, considering that the rest of the year we cannot maintain that level. We can compare this to the experience of bachurim who come to learn in Eretz Yisrael. Often, the growth and change they undergo during this time far overshadows that of the preceding years. What is so special about this experience? One answer is that they are in an atmosphere of focus. Every bachur knows that he is coming to Eretz Yisrael to establish seder in his life, and that focus itself sparks tremendous growth, enabling him to soak in and absorb all that his surroundings have to offer.

We do the same in Elul – not for one day or two days, but for 30 or 40 days. This is the very purpose of Elul, and this is perhaps the key to overcoming our yetzer hara.

Be Your Own Shoter

We began by quoting the Pesikta cited by the Ohr Hachaim, which states that shoftim cannot exist without shotrim. The Ohr Hachaim himself concludes that although it is pointless to appoint shoftim if the shotrim are powerless, there is one exception: if the shofet is so well-respected that when he issues his verdict, everyone obeys. In that case, you must appoint a shofet even if there are no shotrim, because the shofet himself is the shoter.

Perhaps this is an answer to the yetzer hara who comes and tells us that there's no use making a cheshbon hanefesh, because there is still so much we will need to do even after taking inventory, and we lack the tools to truly implement the necessary changes. The real problem, and the real reason we fell prey to the yetzer hara much of the year, is that we lived so much of the year without clarity. If that daas is not central in our life, then we don't make seder in our life, but if we do have that daas and we make seder, then the shofet itself becomes the shoter, and the cheshbon itself automatically brings about change in our life. That's because the clarity of perspective, and the focus of where we're supposed to be, is itself the goal, and the catalyst for change.

We should all be mis'chazek and have a mora'dik Elul.

Gut Shabbos.

YESHIVAS MIR YERUSHALAYIM

LOS ANGELES

שבת
מיר

פרשת כי תבוא
ט"ו-ט"ז אלול, תשפ"ג
September 1 - 2, 2023

With the participation of
**Harav Hagaon
Yosef Elefant Shlita**

ר"מ דישיבת מיר ירושלים